

EUROPE DIRECT
Prešov

9
2022

Newsletter

Informačné centrum EUROPE DIRECT-PREŠOV

„EÚ bližšia k obyvateľom Prešovského kraja a obyvatelia bližší k EÚ“

Prieskum Eurobarometra: rastie dôvera v EÚ

Štandardný prieskum Eurobarometra z leta 2022 naznačuje zvýšenú dôveru občanov v EÚ a pokračujúcu silnú podporu reakcii EÚ na ruskú agresiu voči Ukrajine. Prevažná väčšina občanov EÚ podporuje investície do energie z obnoviteľných zdrojov a opatrenia na zníženie závislosti EÚ od ruských zdrojov energie. Miera podpory euru dosiahla historicky najvyššiu úroveň.

Všeobecné vnímanie EÚ

Z prieskumu Eurobarometra, ktorý sa uskutočnil v júni a júli 2022, vyplýva, že 65 % Európanov hľadá na budúcnosť EÚ s optimizmom, čo predstavuje trojbodový nárast v porovnaní s podobným prieskumom, ktorý sa uskutočnil v januári a februári tohto roku pred ruskou agresiou voči Ukrajine.

Pozitívny obraz EÚ je v súčasnosti na úrovni 47 % (+ 3 percentuálne body), čo je najvyššia úroveň od jesene 2009. Neutrálne vníma EÚ 36 % respondentov a 16 % ju vníma negatívne. Okrem toho, 49 % Európanov má tendenciu dôverovať skôr EÚ (+ 2 percentuálne body), zatiaľ čo 34 % má tendenciu dôverovať skôr svojej národnej vláde.

Reakcia na ruskú inváziu na Ukrajinu

Podobne ako v predchádzajúcich prieskumoch potvrdzujú občania aj teraz silnú podporu reakcii EÚ na ruskú vojenskú agresiu voči Ukrajinu. Pokiaľ ide o opatrenia EÚ, najpriaznivejší ohlas zaznamenala humanitárna podpora (92 %) a po nej prijímanie Ukrajincov, ktorí utekajú pred vojnou, v EÚ (90 %). 78 % Európanov podporuje hospodárske sankcie, ktoré EÚ uložila ruskej vláde, podnikom a jednotlivcom. Takmer sedem z desiatich respondentov (68 %) podporuje financovanie dodávok a distribúcie vojenského vybavenia na Ukrajinu. Absolútna väčšina respondentov je spokojná s reakciou EÚ (57 %) a svojich národných vlád (55 %).

Energetika a energetická bezpečnosť

Prevažná väčšina občanov EÚ súhlasí s tým, že EÚ by mala investovať do obnoviteľných zdrojov energie (87 %), znížiť svoju závislosť od ruských zdrojov energie (86 %) a s tým, že zásobníky plynu v krajinách EÚ by sa mali rýchlo naplniť, aby boli počas zimy zabezpečené neprerušované dodávky plynu (86 %). Okrem toho sa 85 % respondentov domnieva, že zvyšovanie energetickej účinnosti zníži našu závislosť od producentov energie mimo EÚ, a 83 % respondentov je za to, aby členské štáty EÚ nakupovali energiu z iných krajín spoločne v snahe získať lepšiu cenu. 78 % respondentov uviedlo, že už prijali opatrenia na zníženie spotreby energie alebo že tak plánujú urobiť v blízkej budúcnosti.

Hospodárstvo a euro

Pozitívne hodnotenie stavu európskeho hospodárstva sa od začiatku roka 2022 znížilo o 5 percentuálnych bodov a v súčasnosti dosahuje 40 %.

Väčšina respondentov (51 %, + 6 percentuálnych bodov) si myslí, že stav európskeho hospodárstva je v súčasnosti zlý. Okrem toho sa znížilo aj pozitívne hodnotenie stavu národného hospodárstva, a to o 5 percentuálnych bodov na 34 %, pričom 64 % respondentov považuje stav svojho národného hospodárstva za zlý (+ 5 percentuálnych bodov). Väčšina respondentov očakáva, že stav národného hospodárstva sa v nasledujúcich 12 mesiacoch zhorší (53 %, + 22 percentuálnych bodov).

Medzitým sa zvýšila podpora eura a dosiahla historicky najvyššiu úroveň: osem z 10 respondentov v eurozóne (+ 3 percentuálne body) a 72 % v EÚ (+ 3 percentuálne body) vyjadrilo podporu európskej hospodárskej a menovej únie s jednotnou menou eura.

Hlavné obavy Európanov na úrovni EÚ a na vnútroštátnej úrovni

Na vnútroštátnej úrovni aj na úrovni EÚ došlo k výraznému nárastu obáv súvisiacich s infláciou a dodávkami energie – tie sa umiestnili na prvom a druhom mieste. V odpovedi na otázku „Ktorým najdôležitejším problémom EÚ v súčasnosti čelí?“ uviedla viac ako tretina respondentov „rastúce ceny/infláciu/životné náklady“ (34 %, + 10 percentuálnych bodov v porovnaní s februárom a teraz na prvom mieste), „dodávky energie“ (28 %, + 12 percentuálnych bodov a teraz na druhom mieste, v predošlom prieskume na siedmom mieste) a „medzinárodnú situáciu“ (takisto 28 %).

Rastúce ceny/inflácia/životné náklady sú jedným z hlavných problémov aj na vnútroštátnej úrovni, a to pre viac než polovicu respondentov (54 %, + 13 percentuálnych bodov), po nich nasledujú dodávky energie (22 %, + 11 percentuálnych bodov) a hospodárska situácia (20 %, + 1 percentuálny bod).

Zdroj:
https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_22_5266

Komisia otvára výzvu pre výskumníkov vysídlených z Ukrajiny

V rámci programu MSCA4Ukraine, ktorý financuje Komisia z akcií Marie Curie-Skłodowskej, bolo otvorené nové kolo podávania prihlášok na pomoc výskumným pracovníkom vysídleným z Ukrajiny.

Z celkového rozpočtu 25 miliónov eur sa z programu MSCA4Ukraine poskytnú štipendiá pre doktorandských a postdoktorandských výskumníkov. Hostiteľské organizácie a výskumníci, ktorí prejavia záujem, už môžu začať pripravovať svoje žiadosti a získať prístup k službám spájajúcim vhodné miesta s vhodnými kandidátmi.

Takisto aj k podrobnostiam samotnej výzvy na webovom sídle MSCA4Ukraine vrátane kritérií oprávnenosti, požiadaviek na žiadosti, pokynov pre žiadateľov, ako aj pravidiel a podmienok.

Informačný deň pre potenciálne hostiteľské organizácie prebehne 6. októbra. Výskumníci, ktorí sa chcú prihlásiť, by mali najskôr vypracovať žiadosť v spolupráci s potenciálnou hostiteľskou organizáciou, ktorá ju potom v ich mene odošle cez internetový portál. Žiadosti sa budú priebežne preskúmavať, až kým sa nevyčerpajú všetky dostupné finančné prostriedky.

Výkonná podpredsedníčka Komisia Margrethe **Vestagerová** v tejto súvislosti uviedla: „Vďaka tejto výzve vieme pomôcť talentovaným vedcom s realizáciou konkrétnych vedeckých projektov. Platí to zvlášť pre tých, ktorí museli utiecť pred inváziou Ruska na Ukrajinu. Veda a inovácie totiž musia napredovať aj v ťažkých časoch.“

Komisárka pre inováciu, výskum, kultúru, vzdelávanie a mládež Marija **Gabrielová** v tejto súvislosti uviedla: „Je veľmi dôležité podporiť vedeckú komunitu z Ukrajiny. Program MSCA4Ukraine umožní špičkovým vedcom pokračovať v ich práci a začať s obnovou ukrajinského výskumného a inovačného zázemia a zároveň posilní solidaritu a vedeckú spoluprácu medzi EÚ a Ukrajinou.“

V rámci schémy, ktorú realizuje skúsené konzorcium podporujúce výskumníkov v ohrození, budú môcť akademické i neakademické organizácie v členských štátoch a krajinách pridružených k programu Horizont Európa prijať výskumných pracovníkov na obdobie šiestich mesiacov až dvoch rokov.

Cieľom výzvy je pomôcť špičkovým vedcom a umožniť im pokračovať v ich práci v akejkoľvek oblasti výskumu a inovácií v ideálnych podmienkach a s prístupom k odbornej príprave, ako aj ďalším možnostiam zvyšovania kvalifikácií a profesijného rastu. Účelom výzvy je aj uľahčiť, ak to okolnosti dovoľia, opätovnú integráciu vedcov na Ukrajinu, aby mohli obnoviť výskumný a inovačný potenciál krajiny.

Zdroj: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_22_5792

Komisia pristúpila k zákazu výrobkov na trhu EÚ vyrobených s využitím nútenej práce

Komisia navrhla zakázať na trhu EÚ výrobky vyrobené s využitím nútenej práce. Návrh sa týka všetkých výrobkov, konkrétne tých, ktoré sa vyrábajú v EÚ na spotrebu na domácom trhu, na vývoz, aj dovážaného tovaru, a to bez toho, aby sa zameriaval na konkrétne spoločnosti alebo odvetvia. Tento komplexný prístup je dôležitý, pretože v mnohých odvetviach a na každom kontinente vykonáva nútenú prácu podľa odhadov 27,6 milióna ľudí.

K nútenej práci dochádza prevažne v súkromnom sektore, no niekde ju nariaďujú štáty. Návrh vychádza z medzinárodne dohodnutých definícií a noriem a zdôrazňuje význam úzkej spolupráce s globálnymi partnermi.

Na základe vyšetrovania budú mať vnútroštátne orgány právomoc stiahnuť z trhu EÚ výrobky vyrobené s využitím nútenej práce. Colné orgány EÚ identifikujú a zastavia výrobky vyrobené s využitím nútenej práce na hraniciach EÚ.

Výkonný podpredseda Komisie a komisár pre obchod Valdis **Dombrovskis** uviedol: „Tento návrh prinesie skutočnú zmenu v boji proti modernému otroctvu, ktoré sa dotýka miliónov ľudí na celom svete. Naším cieľom je odstrániť z trhu EÚ všetky výrobky vyrobené s využitím nútenej práce bez ohľadu na to, kde boli vyrobené. Náš zákaz sa bude vzťahovať na domáce výrobky, na vývoz aj dovoz. Príslušné orgány a colné orgány budú úzko spolupracovať, aby systém fungoval spoľahlivo.“

Komisár pre vnútorný trh Thierry **Breton** dodal: „V dnešnej geopolitickej situácii potrebujeme bezpečné aj udržateľné dodávateľské reťazce. Nemôžeme zachovávať model spotreby tovaru vyrobeného neudržateľným spôsobom. Postavenie priemyselných a technologických lídrov so sebou prináša aj nutnosť byť asertívnejší pri obrane našich hodnôt a stanovovaní našich pravidiel a noriem. Náš jednotný trh je nesmierne užitočný z hľadiska zabránenia obehu výrobkov vyrobených s využitím nútenej práce v EÚ a slúži aj na presadenie väčšej udržateľnosti na celom svete.“

Nástroj na boj proti nútenej práci v praxi

Vnútroštátne orgány v členských štátoch budú zákaz uplatňovať prostredníctvom dôrazného prístupu k presadzovaniu založenému na riziku. V predbežnej fáze posúdia riziko, že bola využitá nútená práca, a to na základe mnohokrátých zdrojov informácií, ktoré by spoločne mali uľahčiť identifikáciu rizík a pomôcť im zistiť, na čo majú zamerať svoje úsilie. Tieto informácie môžu zahŕňať podnety od občianskej spoločnosti, databázu rizika, že bola využitá nútená práca, zameranú na konkrétne výrobky a geografické oblasti a náležitú starostlivosť podnikov.

Ak sa vyskytne dôvodné podozrenie, že výrobky boli vyrobené s využitím nútenej práce, orgány začnú vyšetrovanie. Môžu požadovať informácie od spoločností a vykonávať kontroly a inšpekcie, a to aj v krajinách mimo EÚ.

Ak vnútroštátne orgány zistia, že sa využila nútená práca, nariaďa stiahnutie výrobkov, ktoré už boli uvedené na trh, a zakázať uvádzať tieto výrobky na trh a vyvážať ich. Od spoločností sa bude vyžadovať, aby tovar zničili. Za presadzovanie práva na hraniciach EÚ budú zodpovedné colné orgány členských štátov. Ak vnútroštátne orgány nemôžu zhromaždiť všetky dôkazy, ktoré potrebujú, napríklad z dôvodu nedostatočnej spolupráce zo strany spoločnosti alebo štátneho orgánu mimo EÚ, môžu prijať rozhodnutie na základe faktov, ktoré majú k dispozícii.

Príslušné orgány budú počas celého procesu uplatňovať zásadu posudzovania založeného na riziku a zásadu proporcionality. Návrh v tomto smere zohľadňuje najmä situáciu malých a stredných podnikov (MSP). Opatrenie sa bude týkať aj MSP, bude však osobitne koncipované – príslušné orgány pred začatím formálneho vyšetrovania zväžia veľkosť a zdroje dotknutých hospodárskych subjektov a mieru rizika, že bola využitá nútená práca. MSP budú mať k dispozícii aj podporné nástroje.

Komisia takisto vydá do 18 mesiacov od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia usmernenia. Budú zahŕňať usmernenie týkajúce sa náležitej starostlivosti, pokiaľ ide o nútenú prácu, a informácie o ukazovateľoch rizika, že bola využitá nútená práca. Nová sieť EÚ proti výrobkom vyrobeným s využitím nútenej práce bude slúžiť ako platforma pre štruktúrovanú koordináciu a spoluprácu medzi príslušnými orgánmi a Komisiou.

Zdroj: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_22_5415

Tím Európa poskytol 47,7 miliardy EUR na pomoc svojim partnerom pri riešení pandémie a jej dôsledkov

Od vypuknutia ochorenia COVID-19 začiatkom roka 2020 premenili členské štáty EÚ a európske finančné inštitúcie, ako Tím Európa, svoje sľuby na skutky a v rámci riešenia pandémie a jej následkov vyplatili 47,7 miliardy eur na podporu partnerských krajín. Táto suma už teraz značne presahuje pôvodný balík podpory vo výške 20 miliárd eur, ktorá bola prisľúbená v rámci Tímu Európa na jar 2020 a teraz zvýšená na 53,7 miliardy eur.

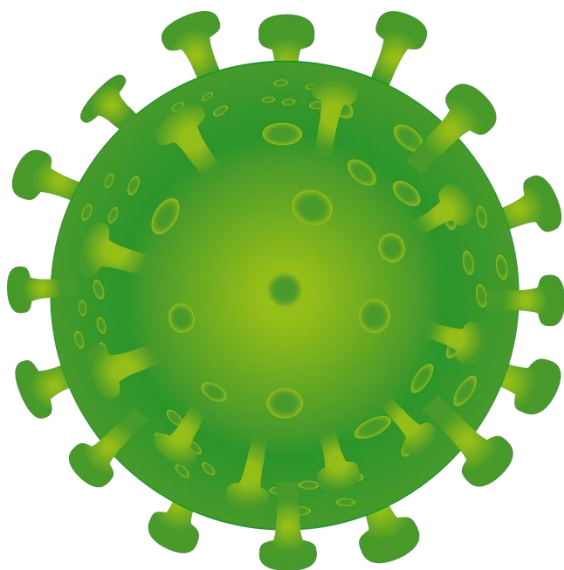
Komisárka pre medzinárodné partnerstvá **Jutta Urpilainenová** uviedla: „Napriek tomu, že samotný Tím Európa musel čeliť kríze spôsobenej ochorením COVID-19, som hrdá na to, že spojil svoje sily a preukázal solidaritu s partnerskými krajinami trpiacimi pandémiou a jej dôsledkami. Tím Európa ich bude ako solídny a stabilný partner podporovať aj naďalej pri riešení nových mnohostranných a globálnych kríz, ako sú nespravodlivé dôsledky agresie Ruska voči Ukrajine.“

Tím Európa poskytuje v rámci reakcie na COVID-19 podporu viac ako 140 partnerským krajinám. Z celkovej sumy vo výške 53,7 miliardy eur, ktorú Tím Európa doteraz zmobilizoval, bolo k 31. decembru 2021 vyplatených 47,7 miliardy eur:

3 miliardy eur na humanitárne potreby v núdzovej situácii,

10,6 miliardy eur na posilnenie systémov zdravotnej starostlivosti, vodovodných a sanitačných systémov,

34,1 miliardy eur na zmiernenie sociálnych a hospodárskych dôsledkov pandémie vrátane strát pracovných miest a vzdelávania.

Do konca roka 2021 vyplatil Tím Európa 88,8 % z prisľúbených 53,7 miliardy eur. V apríli 2021 dosiahli vyplatené sumy 34 miliárd eur a na konci roka 2021 sa vyšplhali až na 47,7 miliardy eur (o 13,7 miliardy eur viac).

K 31. decembru 2021 bol stav vyplácania v súvislosti so záväzkami takýto:

Susedstvo: 13,6 miliardy eur z 15,6 miliardy eur,

Subsaharská Afrika: 8,3 miliardy eur z 9 miliárd eur,

Západný Balkán a Turecko: 6,8 miliardy eur zo 7,6 miliardy eur,

Ázia a Tichomorie: 4 miliardy eur zo 4,3 miliardy eur,

Latinská Amerika a Karibik: 2,5 miliardy eur z 3,2 miliardy eur,

Afrika, Karibik a Tichomorie, regionálne: 539 miliónov eur zo 743 miliónov eur,

Zámorské územia a Grónsko: 579 miliónov eur zo 631 miliónov eur,

Globálne programy: 8,6 miliardy eur z 9,7 miliardy eur.

Súvislosti

Balík „Tím Európa“ sa začal uplatňovať 8. apríla 2020 s cieľom podporiť partnerské krajiny EÚ v boji proti pandémie COVID-19 a jej dôsledkom. Pôvodne prisľúbená finančná podpora predstavovala približne 20 miliárd eur a zahŕňala zdroje EÚ, jej členských štátov a finančných inštitúcií, najmä Európskej investičnej banky a Európskej banky pre obnovu a rozvoj.

Do januára 2021 sa potom finančné záväzky zdvojnásobili na 40,5 miliardy eur. Od apríla 2021 sa ďalej zvýšili na 46 miliárd eur a na konci roka 2021 dosiahli 53,7 miliardy eur.

Táto kolektívna globálna podpora sa zameriava na 1) okamžité humanitárne potreby v núdzovej situácii; 2) posilnenie systémov zdravotnej starostlivosti, vodovodných, sanitačných a výživových systémov a 3) zmiernenie sociálnych a hospodárskych dôsledkov pandémie.

Zdroj: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_22_5431

Študentská stáž v Informačnom centre Europe Direct Prešov

Informačné centrum Europe Direct Prešov organizuje program neplatených študentských stáží, ktorého cieľom je poskytnúť študentom vysokých škôl príležitosť spojiť teoretické vedomosti s praktickými skúsenosťami a umožniť im oboznámiť sa so základmi činností informačného centra, EÚ a európskych inštitúcií.

Čo táto stáž ponúka?

- prax v odbore
- možnosť lepšieho umiestnenia na trhu práce
- prepojenie teórie a praxe
- získanie nových znalostí a skúseností
- odborný dohľad interného mentora
- nadviazanie profesionálnych kontaktov
- zoznámenie sa s kultúrou a etiketou daného prostredia
- zdokonalenie sa v cudzom jazyku
- účasť na konferenciách
- pomoc pri príprave podujatí

Nutné predpoklady

- záujem o dianie v Európskej únii
- prehľad o základoch fungovania EÚ, jej rozhodovacích procesoch a inštitúciách
- schopnosť pracovať s informačnými a komunikačnými technológiami

V prípade záujmu pošlite svoj životopis spolu s krátkym motivačným listom v slovenskom jazyku na adresu: europedirect@sfp.sk

Sieť informačných centier, dokumentačných centier a konferenčných prednášateľov sa nachádza vo všetkých členských štátoch, aj v tom Vašom

Obráťte sa na vaše miestne informačné centrum Europe Direct v akomkoľvek úradnom jazyku EÚ a získajte:

- odpovede na otázky o vašich právach občana EÚ, o fondoch a pod.
- pozvánky na miestne informačné/kontaktné podujatia o EÚ
- dokumenty a publikácie EÚ
- odporúčania na zdroje informácií
- kontakty na príslušné organizácie

Obráťte sa na najbližšie európske dokumentačné centrum a získajte:

- prístup k oficiálnym publikáciám a dokumentom EÚ (v elektronickej alebo tlačenej podobe)
- pomoc pri vyhľadávaní podrobných informácií o právnych predpisoch, politikách a inštitúciách EÚ
- odborné školenia pre študentov zamerané na rešerš údajov súvisiacich s EÚ na výskumné účely

Plánujete zorganizovať vo vašom okolí podujatie zamerané na EÚ? Nájdite odborného konferenčného prednášateľa EÚ (právnicki, konzultanti, akademici).

Viac info: https://europa.eu/european-union/contact/meet-us_sk

Kde nás nájdete?

17. novembra 6600/1, 080 01

Prešov, č.m. 93

europedirect@sfpa.sk

www.edpresov.sk

EUROPE DIRECT
Prešov

[instagram.com/edpresov](https://www.instagram.com/edpresov)

facebook.com/edpresov

twitter.com/edpresov

Názory vyjadrené v diele vyjadrujú len názor autorov a Európska komisia nie je zodpovedná za prípadné použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii. Vydané s podporou Európskej komisie. Vydané za pomoci spolufinancovania EÚ.

